

Лучко М.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Гулієв Р.З.

здобувач другого (магістерського) рівня

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

ПОНЯТТЯ СУЧАСНОГО АУДИТУ

В даний час перед сучасним менеджментом особливо гостро стоїть проблема забезпечення виживання підприємства в умовах нестабільності зовнішнього середовища та своєчасне виявлення негативних тенденцій, які можуть свідчити про настання кризового становища [1, С.1025].

Певне місце серед економічних наук належить аудиту, який знаходиться у стадії становлення та поступово набирає ознак сформованого знання у діагностуванні економічного здоров'я бізнесу. Відхід від старого канонічного вчення про підтвердження достовірності чи недостовірності фінансової звітності та перехід до аналізу фінансового стану підприємства, визначення рівня ефективності фінансово-господарської діяльності й управлінської команди може дати значно більше користі для бізнесу. Крім цього, аудит за змістом набув нових інтелектуальних якостей, оскільки з простого формалізованого засобу підтвердження у звітності даних про фінансову діяльність перетворився у засіб творчого аналізу господарської діяльності та консультацій з приводу того, як потрібно діяти на перспективу, щоб уникнути загроз існування бізнесу [2, С.5].

Аудит, як наука, ґрунтується на агностицизмі (заперечення можливості достовірного пізнання сутності), оскільки зосереджує увагу на таких сторонах діяльності, як: знання про явище, яке пізнається за допомогою органів відчуття (зору, слуху та інших); знання зводять до стандартів (звичок, пристосування, специфічних дій практичного характеру); діяльності розсудку (порівняння даних, зустрічна перевірка даних); енергії органів відчуття (виконання певних дій – інвентаризація, перегляд документів); символи (перевірки даних за допомогою алгоритмів); відношень між людьми (субординація, відповідальність); виявлення правдоподібності, а не істинності (формальний характер перевірок) [2, С.7].

Уявлення про аудит, як цілісну систему, являє собою значний крок в науковому пізнанні внаслідок упорядкування того аморфного утворення, що було характерним на початковій стадії виникнення науки і зберігається до цього часу.

Економічна сутність аудиту полягає у відстеженні поведінки системи обліку щодо отримання інформації для управлінської системи. Мета аудиту – оцінка того, наскільки інформаційна система генерує необхідний обсяг і якість інформаційних ресурсів у відповідності до потреб суспільства і системи управління кожного підприємства зокрема.

Аудитори сприяють зменшенню ризику державних органів, фізичних і юридичних осіб бути обманутими різними групами не добросовісних клієнтів при використанні інформації для ділового спілкування між собою і з державою з приводу сплати податків.

Сучасний стан аудиту в Україні підтверджує, що він відбувся як професійна інтелектуальна діяльність у сфері господарювання. Проте розвиток аудиторської діяльності на практиці гальмується низкою невирішених питань, основними з яких є невизначеність і суттєві суперечки щодо вітчизняної концепції аудиту. Тому розробка та обґрунтування концептуальних засад вітчизняного аудиту залишається бути актуальною та об'єктивно необхідною.

На нашу думку, при визначенні концепції аудиту необхідно враховувати не тільки проблемні питання стосовно його розвитку, але й методологічні аспекти, які забезпечують розуміння і систематичне висвітлення процесу аудиту. Під концепцією аудиту будемо

розуміти певний спосіб розуміння явищ, який дозволить представити аудит як цілісну систему в комплексній характеристиці та логічному взаємозв'язку її елементів. Основне призначення концепції аудиту полягає у визначенні вихідних теоретичних постулатів і принципів, на підставі яких стандартизується аудит через систему стандартів, особливостей функціонування та методології аудиторського процесу [3, С.114].

Зокрема, у зв'язку із змінами у системі обліку підлягають уточненню концептуальні основи аудиту в частині теоретичної бази, організаційної структури та методології дослідження господарської діяльності підприємства.

Теоретична база науки про аудит вимагає розробки образу науки через модель, яка може вплинути на практичну діяльність і визначати її корисність для бізнесу, що передбачає розкриття сутності аудиту, структури та аксіології (цінності) для економіки країни та підприємств, а через його образ можна сформулювати мету, завдання, методи дослідження тощо.

На сучасному етапі розвитку економіки мета аудиту потребує уточнення, оскільки вона полягає не лише в підтвердженні правильності складання фінансової звітності (це одне із завдань до того ж не основне), а в сприянні бізнесу в організації структури внутрішнього контролю, який би гарантував ефективну роботу персоналу підприємства на всіх етапах технологічного процесу виробництва й управління ним. Мета визначає завдання аудиту та тих користувачів інформації, яким подають рекомендації щодо удосконалення контролю за діяльністю підприємства.

Для теорії аудиту важливо сформулювати закони, принципи, регулятори (методи), технологію, організацію, розширення методів аудиту.

Підсумовуючи все вище сказане, можна зробити висновок, що сутність аудиту полягає не стільки у відстеженні явищ і процесів господарської діяльності та уявленні про бізнес клієнта та засвідчення правильності складання звітних форм, скільки в його визнаній цінності як суспільного інституту держави, що сприяє зростанню довіри з боку інвесторів до бізнесу завдяки посередництву третьої сторони – аудитора, який виступає гарантом, що висловлює своє судження у письмовій формі щодо надійності фінансового стану клієнта. Аудит, як наука, формує інформаційне поле економіки, позбавлене обману і шахрайства у сфері бізнесу і фінансів, тому він надалі буде виконувати свою позитивну роль обслуговуючи інтереси інвесторів, державних органів та суспільства в цілому.

В умовах сьогодення потреба в аудиторських послугах досить висока. Аудит як форма незалежного контролю широко застосовується на урядовому рівні, у фінансових інституціях та у середовищі підприємництва. Проте нами встановлено, що в основі аудиту відсутня функція оцінки ефективності виробничо-господарської діяльності структурних підрозділів підприємства, нерозроблений механізм, дія якого спрямована на зростання ефективності виробництва, пошук способів зниження величини виробничих, фінансових та інвестиційних витрат, на раціональне використання ресурсів суб'єктів господарювання.

Список використаних джерел:

1. Романів С. Р. Теоретичні аспекти кадрового аудиту оцінки системи управління персоналом [Текст] / Романів С. Р., Голяш І. Д., Романів Р. В. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. - №5. – С.1025-1030.

2. Аудит : навч. посіб. / Пушкар М.С., Лучко М.Р., Будник Л.А., Романів С.Р. та інші, всього 13 осіб. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014.-275с.

3. Лучко М.Р. Питання консолідованої фінансової звітності в контексті реформування бухгалтерського обліку в Україні. Журнал «Фінанси України», №8. – 2006р.- с. 75-83.